Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

13. května 2014*

„Nesplnění povinnosti státem — Rozsudek Soudního dvora, jímž bylo konstatováno nesplnění povinnosti — Nesplnění povinností z něho vyplývajících — Článek 260 SFEU — Státní podpory — Vrácení — Protiprávní a s vnitřním trhem neslučitelný režim podpor — Individuální podpory poskytnuté v rámci tohoto režimu — Peněžité sankce“

Ve věci C-184/11,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě čl. 260 odst. 2 SFEU, podaná dne 18. dubna 2011,

Evropská komise, zastoupená C. Urraca Caviedesem a B. Stromskym, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

Španělskému království, zastoupenému N. Díaz Abad, jako zmocněnkyní,

žalovanému,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, K. Lenaerts, místopředseda, A. Tizzano, L. Bay Larsen (zpravodaj), E. Juhász, A. Borg Barthet a C. G. Fernlund, předsedové senátů, A. Rosas, A. Prechal, E. Jarašiūnas a C. Vajda, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. září 2013,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 23. ledna 2014,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

1 Evropská komise se svou žalobou domáhá, aby Soudní dvůr:

— určil, že Španělské království tím, že nepřijalo veškerá opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (C-485/03 až C-490/03, EU:C:2006:777), týkajícího se nesplnění povinností, jež pro Španělské království vyplývají z rozhodnutí Komise 2002/820/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch podniků z provincie Álava ve formě slevy na dani ve výši 45 % investované částky (Úř. věst. 2002, L 296, s. 1), 2002/892/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Álava (Úř. věst. 2002, L 314, s. 1), 2003/27/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch podniků z provincie Vizcaya ve formě slevy na dani ve výši 45 % investované částky (Úř. věst. 2003, L 17, s. 1), 2002/806/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Vizcaya (Úř. věst. 2002, L 279, s. 35), 2002/894/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch podniků z provincie Guipúzcoa ve formě slevy na dani ve výši 45 % investované částky (Úř. věst. 2002, L 314, s. 26) a 2002/540/ES ze dne 11. července 2001 o režimu státních podpor provedeném Španělskem ve prospěch určitých nově založených podniků v provincii Guipúzcoa (Úř. věst. 2002, L 174, s. 31) (dále jen společně „sporná rozhodnutí“), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z těchto rozhodnutí a z čl. 260 odst. 1 SFEU,

— uložil Španělskému království povinnost uhradit Komisi penále ve výši 236 044,80 eur za každý den prodlení se splněním povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), a to ode dne vydání rozsudku v projednávané věci až do úplného splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777),

— uložil Španělskému království povinnost zaplatit Komisi paušální částku ve výši rovnající se denní částce ve výši 25 817,40 eur vynásobené počtem dní trvání protiprávního stavu, v období od vydání rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777) do vydání rozsudku v projednávané věci nebo do dne, kdy tento členský stát ukončí protiprávní stav, a

— uložil Španělskému království náhradu nákladů řízení.

Skutečnosti předcházející sporu

2 Dne 11. července 2001 přijala Komise sporná rozhodnutí, jejichž články 1 znějí takto:

— rozhodnutí 2002/820:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45 % z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Álava v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím provinčního zákona č. 22/1994 ze dne 20. prosince 1994, pátého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 33/1995 ze dne 20. prosince 1995, sedmého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 31/1996 ze dne 18. prosince 1996, ve znění bodu 2.11 zrušujícího ustanovení provinčního zákona č. 24/1996 ze dne 5. července 1996 o dani z příjmu právnických osob, jedenáctého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 33/1997 ze dne 19. prosince 1997 a sedmého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 36/1998 ze dne 17. prosince 1998 je neslučitelná se společným trhem“, *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/892:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Álava v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona č. 24/1996 ze dne 5. července 1995 je neslučitelná se společným trhem“, *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2003/27:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45 % z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Vizcaya v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím čtvrtého dodatečného ustanovení provinčního zákona č. 7/1996 ze dne 26. prosince 1996, prodloužená bez časového omezení druhým ustanovením provinčního zákona č. 4/1998 ze dne 2. dubna 1998, je neslučitelná se společným trhem“, *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/806:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Vizcaya v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona č. 3/1996 ze dne 26. června 1996 je neslučitelná se společným trhem“, *(neoficiální překlad)*

— rozhodnutí 2002/894:

„Státní podpora v podobě slevy na dani ve výši 45 % z investic protiprávně prováděná Španělskem v provincii Guipúzcoa v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím druhého dodatečného ustanovení provinčního zákona 7/1997 ze dne 22. prosince 1997 je neslučitelná se společným trhem“, (*neoficiální překlad*)

— rozhodnutí 2002/540:

„Státní podpora v podobě snížení základu daně protiprávně prováděná Španělskem v provincii Guipúzcoa v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES] prostřednictvím článku 26 provinčního zákona 7/1996 ze dne 4. července je neslučitelná se společným trhem.“ *(neoficiální překlad)*

3 Článek 2 každého ze sporných rozhodnutí nařizuje Španělskému království zrušit dotčený režim podpor v rozsahu, v němž má dosud účinky.

4 Článek 3 každého z těchto rozhodnutí zní následovně:

„1. Španělsko přijme veškerá opatření nezbytná k tomu, aby od příjemců podpory získalo zpět nezákonně vyplacené podpory uvedené v článku 1.

[…]

2. Navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva za předpokladu, že tyto postupy umožňují okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. Podpora, jejíž navrácení je požadováno, zahrnuje úroky běžící ode dne jejího poskytnutí příjemci do okamžiku jejího navrácení. Úroky se vypočítají na základě referenční sazby používané k výpočtu grantového ekvivalentu regionální pomoci.“ *(neoficiální překlad)*

5 Článek 4 každého z týchž rozhodnutí stanoví:

„Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí Španělsko informuje Komisi o opatřeních přijatých k dosažení souladu s tímto rozhodnutím.“ *(neoficiální překlad)*

Rozsudek Komise v. Španělsko

6 Dne 19. listopadu 2003 podala Komise na základě čl. 88 odst. 2 ES proti Španělskému království šest žalob pro nesplnění povinnosti, jimiž se zejména domáhala určení, že tento členský stát nepřijal ve stanovené lhůtě všechna opatření nezbytná k zajištění souladu s ustanoveními článků 2 a 3 každého ze sporných rozhodnutí.

7 Ve svém rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), vydaném dne 14. prosince 2006, Soudní dvůr rozhodl, že Španělské království nesplnilo svou povinnost přijmout opatření nezbytná pro dosažení souladu s uvedenými články 2 a 3.

Postup před zahájením soudního řízení

8 Dopisy ze dne 21. prosince 2006 a 7. března 2007 požádala Komise Španělské království o poskytnutí informací o opatřeních přijatých pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777).

9 Výzvou dopisem ze dne 11. července 2007 zahájila Komise řízení stanovené v čl. 228 odst. 2 ES, přičemž zdůraznila, že neobdržela žádné informace týkající se opatření přijatých Španělským královstvím k vyhovění tomuto rozsudku.

10 V odpověď na tuto výzvu dopisem Španělské království Komisi dne 11. září 2007 předalo informace týkající se příjemců režimů podpor dotčených uvedeným rozsudkem (dále jen „dotčené režimy podpor“), částek, které bylo třeba vrátit za účelem splnění povinností vyplývajících z téhož rozsudku, a opatření přijatých za účelem zajištění jejich vrácení.

11 Dne 3. října 2007 proběhla na žádost Španělského království schůzka s útvary Komise za účelem ujasnění metod, které je třeba použít pro stanovení částek podpor, které je třeba vrátit. Španělské království a Komise si následně vyměnily různou korespondenci ohledně výkonu sporných rozhodnutí a metod použitých pro zajištění tohoto výkonu.

12 Dne 27. června 2008 zaslala Komise Španělskému království na základě čl. 228 odst. 2 ES odůvodněné stanovisko podepsané dne 26. června 2008, v němž měla za to, že tento členský stát nepřijal všechna opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777). V tomto odůvodněném stanovisku zejména uvedla, že byla vrácena pouze část podpor poskytnutých v rámci dotčených režimů podpor (dále jen „dotčené protiprávní podpory“) a že informace, které Komise obdržela, neumožňují identifikovat všechny příjemce dotčených režimů podpor ani určit, jak španělské orgány došly k závěru, že část dotčených protiprávních podpor nemá být vrácena. Kromě toho Španělské království vyzvala, aby tomuto odůvodněnému stanovisku vyhovělo ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení a přijalo opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z uvedeného rozsudku.

13 Dopisem ze dne 28. srpna 2008 odpověděly španělské orgány na odůvodněné stanovisko, přičemž uvedly, že se domnívají, že Komise nezohledňuje veškeré dříve poskytnuté informace, a podaly vysvětlení k metodě použité pro určení částek dotčených protiprávních podpor, které měly být vráceny.

14 Následně došlo k dalším schůzkám mezi španělskými orgány a Komisí a výměně korespondence za účelem upřesnění opatření, které mělo Španělské království přijmout k zajištění splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777).

15 Za těchto podmínek podala Komise dne 18. dubna 2011 projednávanou žalobu.

Vývoj v průběhu řízení v projednávané věci

16 Na základě Španělským královstvím postupně předaných informací a dokumentů týkajících se vracení dotčených protiprávních podpor měla Komise dne 30. října 2013 za to, že tento členský stát splnil povinnosti, které pro něj vyplývají z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777).

17 V důsledku toho má Komise za to, že již není nutné ukládat Španělskému království platbu penále. Trvá nicméně na tom, aby tomuto členskému státu bylo uloženo zaplacení paušální částky.

K přípustnosti žaloby

Argumentace účastníků řízení

18 Španělské království tvrdí, že žalobu Komise je třeba odmítnout, jelikož neupřesňuje částky nevrácených protiprávních podpor, které by odpovídaly každému z uplatňovaných nesplnění povinnosti, každému ze sporných rozhodnutí a každému z příjemců dotčených režimů podpor.

19 Komise má za to, že její žaloba poskytuje dostatečné údaje o částkách, které ještě musí být vráceny, a že Španělské království je schopno dotyčné částky pro každé ze sporných rozhodnutí snadno stanovit.

Závěry Soudního dvora

20 Podle článku 21 statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 38 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora ve znění platném ke dni podání žaloby Komise musí tento orgán v každé žalobě podané podle článku 260 SFEU uvést přesné žalobní důvody, o nichž měl Soudní dvůr rozhodnout, a alespoň stručně uvést právní a skutkové okolnosti, na kterých se tyto žalobní důvody zakládají (obdobně viz rozsudky Komise v. Dánsko, C-52/90, EU:C:1992:151, bod 17, a Komise v. Polsko, C-281/11, EU:C:2013:855, bod 53).

21 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že z odůvodnění i z návrhových žádání žaloby Komise jasně vyplývá, že tato Španělskému království vytýká, že nepřijalo opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), jelikož mu nebyla vrácena značná část dotčených protiprávních podpor.

22 Pokud jde konkrétně o absenci podrobnějších informací o rozdělení částek nevrácené podpory v žalobě, je třeba připomenout, že jedná-li se o výkon rozhodnutí týkajících se režimů podpor, přísluší orgánům dotyčného členského státu ve fázi vracení podpor ověřit individuální situaci každého dotčeného podniku (v tomto smyslu viz rozsudky Comitato „Venezia vuole vivere“ a další v. Komise, C-71/09 P, C-73/09 P a C-76/09 P, EU:C:2011:368, body 63, 64 a 121, jakož i Komise v. Itálie, C-613/11, EU:C:2013:192, bod 40), jelikož tyto orgány mohou nejlépe stanovit přesné částky k navrácení (rozsudek Komise v. Francie, C-441/06, EU:C:2007:616, bod 39). Z toho plyne, že Komise se během postupu vedoucího k navrácení protiprávních podpor může omezit na trvání na dodržení povinnosti zajistit navrácení dotčených částek podpory a ponechat výpočet přesné výše částek, které mají být navráceny, na vnitrostátních orgánech (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Řecko, C-369/07, EU:C:2009:428, bod 49).

23 Za těchto okolností nemůže požadavek na přesnost a ucelenost návrhu na zahájení řízení znamenat, že by Komise při podání žaloby pro nesplnění povinnosti týkající se přijetí opatření nezbytných pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku, kterým bylo konstatováno nesplnění povinnosti členského

státu zajistit navrácení protiprávních podpor, v ní musela uvést přesnou výši podpor, které mají být vráceny na základě daného rozhodnutí nebo *a fortiori* každým z příjemců režimu podpor, který byl prohlášen za protiprávní a neslučitelný s vnitřním trhem.

24 V důsledku toho je třeba námitku nepřípustnosti vznesenou Španělským královstvím zamítnout.

K nesplnění povinnosti

Argumentace účastníků řízení

25 Komise tvrdí, že Španělské království nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají ze sporných rozhodnutí a z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), jelikož nezajistilo vrácení veškerých dotčených protiprávních podpor.

26 Uvádí zejména, že argumenty uplatňované španělskými orgány pro nezajištění vrácení části těchto podpor, vycházející z jejich slučitelnosti s vnitřním trhem, z uplatnění odpočtu omezeného na základě pravidel pro podpory *de minimis* na 100 000 eur a ze zohlednění daňových odpočtů se zpětnou účinností, nejsou opodstatněné nebo podložené dostatečnými důkazy. Komise rovněž tvrdí, že některé platební příkazy vydané španělskými orgány nebyly uhrazeny.

27 Vyvozuje z toho, že podpora, která v okamžiku podání žaloby ještě nebyla vrácena, představuje přibližně 87 % všech dotčených protiprávních podpor určených k navrácení.

28 Španělské království zpochybňuje celkový odhad Komise a má za to, že dotčené protiprávní podpory, na něž se povinnost navrácení vztahovala, byly vráceny.

29 Tento členský stát zejména tvrdí, že slučitelnost těchto jednotlivých podpor s vnitřním trhem nemá být posuzována na základě Pokynů k vnitrostátní regionální podpoře (Úř. věst. 1998, C 74, s. 9) a že tyto podpory každopádně splňují podmínku související s motivačním účinkem stanovenou těmito pokyny nebo podmínky stanovené v jiných zvláštních rámcích.

30 Kromě toho tvrdí, že uplatnění pravidel stanovených ve sdělení Komise o podporách *de minimis* (Úř. věst. 1996, C 68, s. 9) umožňuje španělským orgánům nepožadovat vrácení částek poskytnutých příjemcům dotčených režimů podpor, které nepřekračují prahovou hodnotu 100 000 eur pro každé tříleté období stanovené v tomto sdělení.

31 Španělské království mimoto tvrdí, že musí mít možnost příjemcům z těchto režimů podpor zpětně přiznat daňové odpočty stanovené vnitrostátními právními předpisy, které na ně nebyly uplatněny z důvodu, že jim byly poskytnuty dotčené protiprávní podpory.

32 Tento členský stát odmítá rovněž tvrzení Komise týkající se neuhrazení platebních příkazů a zpochybňuje Komisí navrhované stanovení úroků na složeném základě.

Závěry Soudního dvora

33 K určení toho, zda Španělské království přijalo všechna opatření nezbytná k tomu, aby vyhovělo rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), je třeba ověřit, zda částky dotčených protiprávních podpor byly podniky, kterým byly poskytnuty, vráceny.

34 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora týkající se čl. 228 odst. 2 ES je datem rozhodným pro posouzení existence nesplnění povinnosti podle tohoto ustanovení uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku vydaném podle něj (viz rozsudky Komise v. Francie, C-304/02, EU:C:2005:444, bod 30, a Komise v. Řecko, EU:C:2009:428, bod 43).

35 Vzhledem k tomu, že Smlouva o FEU zrušila v řízení o nesplnění povinnosti podle čl. 260 odst. 2 SFEU tu část, jež se týkala vydání odůvodněného stanoviska, je třeba za datum rozhodné pro posouzení existence nesplnění povinnosti podle čl. 260 odst. 1 SFEU považovat datum uplynutí lhůty stanovené ve výzvě dopisem vydané na základě tohoto ustanovení (rozsudky Komise v. Španělsko, C-610/10, EU:C:2012:781, bod 67, a Komise v. Lucembursko, C-576/11, EU:C:2013:773, bod 29).

36 Pokud však řízení o nesplnění povinnosti bylo zahájeno na základě čl. 228 odst. 2 ES a odůvodněné stanovisko bylo vydáno před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, tedy před 1. prosincem 2009, je datem rozhodným pro posouzení existence nesplnění povinnosti datum uplynutí lhůty stanovené v tomto odůvodněném stanovisku (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Belgie, C-533/11, EU:C:2013:659, bod 32).

37 Z toho plyne, že jelikož v projednávané věci vydala Komise odůvodněné stanovisko dne 26. června 2008, je datem rozhodným pro posouzení existence nesplnění povinnosti datum uplynutí lhůty stanovené v tomto odůvodněném stanovisku, tedy 27. srpen 2008.

38 Je přitom nesporné, že k tomuto dni nebyly dotčené protiprávní podpory, které měly být navráceny, vráceny španělským orgánům v plné výši.

39 I když totiž Španělské království uplatňuje různé argumenty týkající se výše dotčených protiprávních podpor, které měly být nebo skutečně byly navráceny, z písemných údajů uvedených v odpovědi na otázky položené Soudním dvorem a z upřesnění poskytnutých na jednání plyne, že Španělské království uznává, že i za předpokladu, že by všechny tyto argumenty byly přípustné a opodstatněné, podstatná část podpor, které měly být vráceny pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), v okamžiku uplynutí lhůty stanovené Komisí v odůvodněném stanovisku vrácena nebyla.

40 Španělské království tedy nemůže platně tvrdit, že v této lhůtě přijalo veškerá opatření nezbytná pro úspěšné zajištění vrácení dotčených protiprávních podpor.

41 V důsledku toho je třeba určit, že Španělské království tím, že ke dni, ke kterému uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku vydaném Komisí dne 26. června 2008, nepřijalo všechna opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU.

K peněžitým sankcím

K žádosti o individuální určení míry neprovedení každého ze sporných rozhodnutí

Argumentace účastníků řízení

42 Španělské království tvrdí, že Soudní dvůr je povinen upřesnit částky dosud nevrácených protiprávních podpor u každého ze sporných rozhodnutí, jelikož tento členský stát je dle vnitrostátního práva povinen sankce uložené Soudním dvorem promítnout na entity působící pod úrovní státu, které jsou za porušení unijního práva odpovědné.

Závěry Soudního dvora

43 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že rozdělení ústředních a regionálních pravomocí uvnitř státu nemůže mít vliv na použití článku 260 SFEU, jelikož dotyčný členský stát zůstává jediným odpovědným vůči Evropské unii za dodržování povinností, které pro něj vyplývají z unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Španělsko, EU:C:2012:781, bod 132).

44 Z toho plyne, že určení nesplnění povinnosti Soudním dvorem v rámci řízení stanoveného v čl. 260 odst. 2 SFEU nemůže záviset na zvláštnostech vnitřní organizace dotyčného členského státu.

45 Kromě toho z úvah uvedených v bodě 22 tohoto rozsudku plyne, že Španělskému království přísluší ověřit individuální situaci každého dotčeného podniku a stanovit přesnou výši částek, které měly být ve skutečnosti navráceny na základě sporných rozhodnutí, a to se zohledněním vodítek poskytnutých těmito rozhodnutími.

46 Tato žádost Španělského království tedy musí být zamítnuta.

K paušální částce

Argumentace účastníků řízení

47 Komise má za to, že všechny právní a skutkové okolnosti, které vedly ke zjištěnému nesplnění povinnosti, ukazují na to, že účinná prevence obdobného porušování unijního práva v budoucnu vyžaduje v projednávané věci přijetí takového odrazujícího opatření, jako je uložení zaplacení paušální částky.

48 Na základě svého sdělení ze dne 13. prosince 2005, nazvaného „Použití článku 228 Smlouvy o ES“ [SEC(2005) 1658] (Úř. věst. 2007, C 126, s. 12), aktualizovaného jejím sdělením ze dne 20. července 2010, nazvaným „Uplatňování článku 260 Smlouvy o fungování Evropské unie – Aktualizace údajů pro výpočet paušálních částek a penále, které Komise navrhuje Soudnímu dvoru v rámci řízení o nesplnění povinnosti“ [SEC(2010) 923/3], Komise navrhuje, aby tato paušální částka byla stanovena tak, že nejprve dojde k určení denní částky vynásobením základní paušální sazby koeficientem závažnosti a faktorem „n“ zohledňujícím platební schopnost daného členského státu a počet hlasů, kterým disponuje v Radě Evropské unie. Pro získání celkové výše paušální částky se poté tato denní částka vynásobí počtem dnů, po které nesplnění povinnosti trvalo.

49 Co se týče doby trvání protiprávního jednání, Komise má za to, že konstatované nesplnění povinnosti trvalo 2 500 dnů od vydání rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777). Tato doba odráží snahu Španělského království pozdržet navrácení dotčených protiprávních podpor tím, že Komisi seznámilo s určitými obtížemi, které se vyskytly, až po zaslání odůvodněného stanoviska, tedy více než osm let po přijetí sporných rozhodnutí.

50 Pokud jde o závažnost protiprávního jednání, tento orgán připomíná zásadní povahu ustanovení Smlouvy o FEU týkajících se státní podpory. Zdůrazňuje rovněž, že příjemci z dotčených režimů podpor bylo více než 100 podniků a že o závažnosti protiprávního jednání svědčí výše nevrácených podpor, která dosahuje 569 041 135,75 eur, tzn. 87 % celkové částky, která měla být vrácena. Kromě toho uvádí, že se nejedná o první případ, v němž Španělské království okamžitě a účinně nesplnilo své povinnosti týkající se zajištění navrácení protiprávních podpor neslučitelných s vnitřním trhem.

51 S ohledem na tyto poznatky má Komise za to, že paušální částka ve výši 64 543 000 eur odpovídá okolnostem a je přiměřená dotčenému nesplnění povinnosti, jakož i platební schopnosti dotyčného členského státu. Tato částka je součinem denní částky 25 817,40 eur, vzniklé vynásobením základní paušální sazby 210 eur/den, koeficientu závažnosti 9 (na stupnici od 1 do 20) a faktoru „n“ ve výši 13,66, a počtu dnů trvání protiprávního stavu, stanovených na 2 500.

52 Španělské království nejprve uvádí, že Soudní dvůr není vázán Komisí použitou metodologií, vyplývající ze sdělení uvedeného v bodě 48 tohoto rozsudku.

53 Dále zdůrazňuje, že prodlení při vracení některých částek plyne nikoliv z nesplnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), ale z rozporů týkajících se kritérií použitelných v rámci postupu směřujícího k vrácení podpor, za jejichž přetrvávání je zčásti odpovědná Komise.

54 Španělské království mimoto zpochybňuje závažnost protiprávního stavu, když tvrdí, že se v projednávané věci jedná o první případ uplatnění pravomocí Komise v oblasti státních podpor týkajících se daňových opatření, což relativizuje důležitost norem, které byly v projednávaném případě údajně porušeny. Koeficient závažnosti by tedy měl být stanoven na hodnotu 1.

55 Kromě toho se domnívá, že je třeba zohlednit to, že dotčený protiprávní stav se týká pouze jednoho regionu, který se těší rozsáhlé autonomii a představuje 6,24 % španělského hrubého domácího produktu (HDP), a stanovit základní paušální sazbu na 13 eur. Tato specifičnost by totiž měla za následek snížení závažnosti nesplnění povinnosti, jelikož omezuje jeho dopady na obecné a individuální zájmy.

56 A konečně Španělské království tvrdí, že okolnost, že Soudní dvůr dospěl ve dvou jiných věcech k závěru, že došlo k nesplnění povinnosti plynoucí z pravidel pro státní podpory ze strany tohoto členského státu, není relevantní.

57 Z těchto prvků vyvozuje, že denní částka použitá ke stanovení paušální částky by měla být snížena na 177,58 eur.

Závěry Soudního dvora

58 Úvodem je třeba připomenout, že Soudnímu dvoru přísluší v každé věci a v závislosti na okolnostech případu, který mu byl předložen, jakož i na stupni přesvědčování a odrazování, který se mu jeví jako potřebný, rozhodnout o vhodných peněžitých sankcích, mezi nimi i uložení zaplacení paušální částky, zejména k předejití tomu, aby se obdobná porušení unijního práva opakovala (rozsudky Komise v. Francie, C-121/07, EU:C:2008:695, bod 59, a Komise v. Irsko, C-279/11, EU:C:2012:834, bod 66).

59 Uložení povinnosti zaplatit paušální částku spočívá především na posouzení dopadů nesplnění povinností dotyčného členského státu na soukromé a veřejné zájmy, zejména pokud neplnění povinností trvalo po dlouhou dobu od rozsudku, jímž bylo původně konstatováno (rozsudky Komise v. Francie, EU:C:2008:695, bod 58, a Komise v. Česká republika, C-241/11, EU:C:2013:423, bod 40).

60 Uložení povinnosti zaplatit paušální částku a stanovení její případné výše musí v každém jednotlivém případě záviset na všech relevantních skutečnostech souvisejících s charakteristikami zjištěného nesplnění povinnosti i s přístupem členského státu, jehož se řízení zahájené na základě článku 260 SFEU týká. V této souvislosti je Soudní dvůr na základě tohoto ustanovení nadán širokou posuzovací pravomocí při rozhodování o uložení či neuložení takové sankce a případném stanovení její výše (v tomto smyslu viz rozsudky Komise v. Španělsko, EU:C:2012:781, bod 141, jakož i Komise v. Lucembursko, C-576/11, EU:C:2013:773, body 58 a 59).

61 Soudní dvůr tak není vázán návrhy Komise, které jsou pouze užitečným referenčním základem. Stejně tak takové pokyny, jaké jsou obsaženy ve sděleních Komise, nejsou pro Soudní dvůr závazné, ale přispívají k zajištění transparentnosti, předvídatelnosti a právní jistoty ohledně úkonů prvně uvedeného orgánu (rozsudky Komise v. Portugalsko, C-70/06, EU:C:2008:3, bod 34, a Komise v. Řecko, EU:C:2009:428, bod 112).

62 V projednávané věci má Soudní dvůr za to, že je třeba při rozhodování o návrhu Komise na uložení zaplacení paušální částky zohlednit následující okolnosti.

63 Co se zaprvé týče doby trvání zjištěného nesplnění povinnosti, není zpochybňováno, že postup směřující k navrácení dotčených protiprávních podpor se protáhl na dobu více než pěti let od vyhlášení rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777).

64 Podle ustálené judikatury přitom platí, že dotyčný členský stát musí dosáhnout účinného navrácení dlužných částek, přičemž opožděné navrácení, tedy navrácení po uplynutí stanovených lhůt, nesplňuje požadavky Smlouvy o ES (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Itálie, C-496/09, EU:C:2011:740, bod 86 a citovaná judikatura).

65 V tomto ohledu je třeba uvést, že nelze přijmout argument uplatňovaný Španělským královstvím, podle něhož je prodlení při plnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777) odůvodněno existencí rozporů s Komisí vyplývajících z neexistence podobného případu.

66 Je sice pravda, že některé z problémů uplatněných tímto členským státem v průběhu postupu směřujícího k navrácení dotčených protiprávních podpor jsou svojí povahou nové, avšak z ustálené judikatury Soudního dvora plyne, že členský stát, který se během plnění povinností vyplývajících z rozhodnutí Komise o státní podpoře potýká s nepředvídanými nebo nepředvídatelnými obtížemi nebo si uvědomí důsledky nepředvídané Komisí, musí jí tyto problémy sdělit, aby je posoudila, a navrhnout vhodné změny dotčeného rozhodnutí (rozsudky Komise v. Řecko, C-354/10, EU:C:2012:109, bod 70, a Komise v. Itálie, C-411/12, EU:C:2013:832, bod 38).

67 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru přitom vyplývá, že španělské orgány před obdržením výzvy dopisem Komisi nekontaktovaly a podrobně ji začaly seznamovat se vzniklými problémy až dva roky po vydání rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777).

68 Z těchto poznatků plyne, že nesplnění povinností, které je Španělskému království vytýkáno, trvalo po značně dlouhou dobu a každopádně nesouviselo s obtížemi spojenými s navracením podpor vyplacených na základě režimu prohlášeného za protiprávní a neslučitelný se společným trhem.

69 Co se zadruhé týče závažnosti protiprávního jednání, je třeba připomenout zásadní povahu ustanovení Smlouvy o ES v oblasti státních podpor (rozsudky Komise v. Řecko, EU:C:2009:428, bod 118, a Komise v. Španělsko, EU:C:2012:781, bod 125).

70 Pravidla, z nichž sporné rozhodnutí i rozsudek Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777) vycházejí, jsou totiž výrazem jednoho ze základních poslání svěřených Unii na základě článku 2 ES, jímž je vytvoření společného trhu, jakož i čl. 3 odst. 1 písm. g) ES, podle něhož činnosti Společenství zahrnují systém zajišťující, aby na vnitřním trhu nebyla narušována hospodářská soutěž (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Řecko, EU:C:2009:428, bod 119).

71 Význam unijních ustanovení, která byla porušena v takovém případě, o jaký se jedná v projednávané věci, se projevuje zejména v tom, že navrácením podpor prohlášených za protiprávní a neslučitelné se společným trhem bude odstraněno narušení hospodářské soutěže způsobené konkurenční výhodou, jež byla prostřednictvím těchto podpor poskytnuta, a že tímto navrácením příjemce ztrácí výhodu oproti svým konkurentům, kterou na trhu protiprávně získal (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Španělsko, EU:C:2012:781, bod 127).

72 V tomto ohledu skutečnost uplatňovaná Španělským královstvím, že sporná rozhodnutí představují první případ uplatnění pravomocí Komise v oblasti kontroly státních podpor týkajících se přímého zdanění podniků, nemůže, kdyby byla prokázána, v žádném případě snižovat zájem na vrácení dotčených protiprávních podpor poté, co byla spornými rozhodnutími určena právní povaha režimů, v jejichž rámci byly tyto podpory poskytnuty.

73 V projednávaném případě se dotčené protiprávní podpory jeví jako obzvláště škodlivé pro hospodářskou soutěž z důvodu své značné výše a zvláště vysokého počtu svých příjemců nezávisle na hospodářském odvětví, v němž tito působí (obdobně viz rozsudek Komise v. Itálie, EU:C:2011:740, bod 63).

74 Mimoto platí, že i když na konci řízení v projednávané věci přetrvávají mezi účastníky řízení značné rozpory týkající se míry neprovedení sporných rozhodnutí ke dni uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku, a to i tehdy, kdyby byl připuštěn argument Španělského království uplatněný v odpovědi na otázku položenou Soudním dvorem, podle něhož částka, která měla být vrácena, dosahovala ke dni vydání rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777) 179,1 milionů eur a ke dni podání žaloby v projednávané věci 91 milionů eur, je nesporné, že v absolutním vyjádření byly částky protiprávní podpory, které měly být ještě navráceny, značné a byly za takové uznány tímto členským státem a dále že více než polovina ze zmíněných částek nebyla k posledně uvedenému dni vrácena.

75 Zatřetí je třeba uvést, že Španělského království se již týkalo několik rozsudků konstatujících nesplnění povinnosti z důvodu, že nezajistilo okamžité a účinné vrácení podpor prohlášených za protiprávní a neslučitelné s vnitřním trhem.

76 Vedle konstatování absence okamžitého a účinného výkonu sporných rozhodnutí v rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), jehož neprovedení vyústilo v řízení v projednávané věci, bylo totiž Soudním dvorem konstatováno několik dalších nesplnění povinností, zejména rozsudky Komise v. Španělsko (C-499/99, EU:C:2002:408), Komise v. Španělsko (C-404/00, EU:C:2003:373), Komise v. Španělsko (C-177/06, EU:C:2007:538), jakož i Komise v. Španělsko (C-529/09, EU:C:2013:31).

77 Soudní dvůr kromě toho v rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2012:781) konstatoval, že Španělské království tím, že nepřijalo veškerá opatření, jež vyplývala z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2002:408), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývaly z čl. 260 odst. 1 SFEU.

78 Takové opakované protiprávní jednání členského státu ve specifické unijní oblasti činnosti přitom může ukazovat na to, že účinná prevence obdobných porušování unijního práva v budoucnu může vyžadovat přijetí takového odrazujícího opatření, jako je uložení platby paušální částky (rozsudky Komise v. Francie, EU:C:2008:695, bod 69, a Komise v. Irsko, EU:C:2012:834, bod 70).

79 Vzhledem k výše uvedeným úvahám považuje Soudní dvůr v rámci tohoto řízení za odůvodněné uložit Španělskému království zaplacení paušální částky.

80 Co se týče výše uvedené paušální částky, je třeba mimo úvahy uvedené v bodech 63 až 78 tohoto rozsudku zohlednit i platební schopnost Španělského království (v tomto smyslu viz rozsudek Komise v. Španělsko, EU:C:2012:781, bod 131).

81 Naproti tomu nelze přijmout argument Španělského království, podle něhož by výše paušální částky měla být snížena z důvodu, že se protiprávní jednání týká pouze jednoho autonomního regionu, a nikoliv celého území tohoto státu.

82 Na rozdíl od tvrzení tohoto členského státu totiž tato okolnost nemůže mít za následek snížení závažnosti nesplnění povinnosti, která vzhledem k úvahám uvedeným v bodech 69 až 73 tohoto rozsudku plyne zejména z rozsahu narušení hospodářské soutěže, které vyvolalo konstatované nesplnění povinnosti, posuzovaného s ohledem na výši dotčených protiprávních podpor, počet jejich příjemců a víceoborovou povahu dotyčných režimů podpor.

83 Na základě těchto skutečností má Soudní dvůr za to, že okolnosti projednávaného případu jsou správně zohledněny stanovením výše paušální částky, kterou bude Španělské království povinno uhradit, na 30 milionů eur.

84 Proto je třeba Španělskému království uložit, aby Komisi zaplatilo na účet „Vlastní zdroje Evropské unie“ paušální částku ve výši 30 milionů eur.

K nákladům řízení

85 Podle čl. 138 odst. 1 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a bylo konstatováno nesplnění povinnosti, je důvodné Španělskému království uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

1) Španělské království tím, že ke dni, ke kterému uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku vydaném Evropskou komisí dne 26. června 2008, nepřijalo všechna opatření nezbytná pro splnění povinností vyplývajících z rozsudku Komise v. Španělsko (EU:C:2006:777), nesplnilo povinnosti, které pro něj vyplývají z čl. 260 odst. 1 SFEU.

2) Španělskému království se ukládá, aby Evropské komisi zaplatilo na účet „Vlastní zdroje Evropské unie“ paušální částku ve výši 30 milionů eur.

3) Španělskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.

Podpisy.